

Waarom de wereld niet bestaat -1

(en eenhoorns wel)

Petra Bolhuis
Maieutiek

Voorjaar 2022

1

Hoe zitten de colleges in elkaar

- 1 Kennis nemen van de positie van Gabriel
  - Wat is zijn probleem?
  - Wat is zijn oplossing?
- 2 Gabriel binnen het nieuw realisme
  - Andere vormen van nieuw realisme
  - Andere oplossingen voor hetzelfde probleem
- 3 Evaluatie
  - Problemen en kritiek
  - Zinvolheid van de zinvelden

Maieutiek_2022_1Gabriel

2

Nieuw realisme

- Begin nieuw realisme 23 juni 2011 13.30 Napels (aldus Gabriel).
- Een term voor filosofie na het postmodernisme.
- Gabriels kritiek op het postmodernisme;

“Het postmodernisme wilde ons wijsmaken dat de mensheid al sinds de prehistorie lijdt aan een gigantische collectieve hallucinatie, de metafysica.”(8)

Maieutiek_2022_1Gabriel

3

Postmodernisme als probleem

“Het postmodernisme was de poging om radicaal opnieuw te beginnen nadat alle grote heilsbeloften van de mens, van de religies en de moderne wetenschap tot de al te radicale politieke ideeën van links en rechts totalitarisme, een mislukking waren gebleken. Het postmodernisme wilde definitief breken met de traditie en ons bevrijden van de illusie dat het leven een zin zou hebben waar we allen naar zouden moeten streven.”(8)

Rorty is milder en zegt ‘er is wel een zin of iets achter de dingen zelf, maar daar komen we nooit achter. Maar Gabriels kritiek is niet dat postmodernisme niets zeker weten, maar juist dat het zelf metafysische trekjes heeft.

Gabriels probleem begint al bij Kant met zijn onderscheid tussen noumenale en fenomenale wereld. Volgens Kant kunnen we de wereld op zich nooit kennen. Mensen kennen slechts de wereld zoals die zich aan hen voordoet. Dat vindt Gabriel constructivisme.(9)

Maieutiek_2022_1Gabriel

4

Nieuw realisme a.h.v. Vesuvius

1. Metafysica = 1 waar object en onbelangrijk verschil in perspectieven daarop
2. Constructivisme= 3 objecten die de Vesuvius in diverse perspectieven zijn,
3. Nieuw realisme= 4 objecten want én 3 perspectieven en één object.

Maieutiek_2022_1Gabriel

5

De rol van toeschouwers

- Wereld zonder toeschouwers = metafysica,
- Wereld van alleen maar toeschouwers = constructivisme,

Wat nodig is;

- Ontologie = zijnsleer,
- Zijn = materie = fysica = natuurwetenschap?
- Gabriel zegt er is meer dan dat.

Maieutiek_2022_1Gabriel

6

Universum $\neq$ wereld van alle zijden

Universum is het experimenteel te ontsluiten objectgebied van de natuurwetenschappen

Wereld = het gebied dat alle gebieden omvat

Maieutiek_2022_1Gabriel

7

7

Metafysica en constructivisme als probleem en nieuw realisme als alternatief

- Er is één regel die alles omvattend is (al dan niet gevonden) = metafysica,
- Die regel kunnen we niet kennen = constructivisme,
- Is er een antwoord te vinden op de vraag of een dergelijke regel kan bestaan = nieuw realisme.

- Alles bestaat, maar niet in hetzelfde gebied. Dus alles bestaat behalve de wereld zelf, die kan niet bestaan. De vraag is dan dus 'waar iets bestaat' en niet 'of iets bestaat'.

Maieutiek_2022_1Gabriel

8

8

Denken als een buitenaardse

- Wat is de zin van dit alles?
- Door opvoeding en gewenning een bijna vergeten vraag. Van buitenaf ziet ons leven er behoorlijk onbegrijpelijk uit.
- Filosofie vraagt; 'Wat is de zin van het menselijk bestaan?'
- Naar Descartes; tenminste één keer in je leven aan alles twijfelen.
- Maar we leren daarmee ook dat de werkelijkheid zoals wij die menen waar te nemen niet klopt. (25)

Maieutiek_2022_1Gabriel

9

9